

Lausuntopyyntö uudistettavan lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen luonnoksesta

Johdanto

Oikeusministeriön asettama säädösehdotusten vaikutusarvioinnin ohjetyöryhmä pyytää lausuntoanne uudistettavan lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen luonnoksesta. Ohje korvaa valtioneuvoston vuonna 2007 antamat ohjeet säädösehdotusten vaikutusten arvioinnista. Kaikki ministeriöt ja lainsäädännön arviointineuvoston sihteeristö ovat osallistuneet ohjetyöryhmään. Lainvalmistelun kehittämisen yhteistyöryhmä on ohjannut hanketta.

Tausta

Uudella ohjeella parannetaan pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti säädösehdotusten vaikutusten arviointeja. Nykyinen säädösehdotusten vaikutusten arviointiohje on vuodelta 2007. Tarve ohjeen uudistamiseen on tunnistettu eri yhteyksissä. Vaikutusarvioinnin merkitys ja laajuus ovat kasvaneet edellisen ohjeen laatimisen jälkeen. Esimerkiksi arviointimenetelmien osalta on havaittu olevan tarvetta nykyistä tarkemmalle ohjeistukselle. Kaikkia arvioimista edellyttäviä vaikutuslajeja ei myöskään ole nykyisessä ohjeessa huomioitu riittävästi.

Ohjelunonoksen valmistelun aikana on järjestetty valtioneuvoston ulkopuolisille sidosryhmille neljä laajapohjaista kuulemistilaisuutta, joista ensimmäinen koski ohjeen yleisiä lähtökohtia ja jälkimmäiset taloudellisia vaikutuksia, ympäristövaikutuksia ja ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Lisäksi työryhmä on kuullut kohdennetusti muita asiantuntijoita.

EU-säädösten vaikutusarviointia koskevan tekstin yhteensopivuus tarkastetaan oikeusministeriön päivitetyn eduskuntaohjeen kanssa, jotta muotoilu on yhdenmukainen.

Tavoitteet

Uudistetun ohjeen on tarkoitus tukea aiempaa paremmin lainvalmistelijoiden työtä ja parantaa vaikutusarviointien laatua sekä tämän myötä valmisteltävien lakien laatua. Ohje auttaa valmistelijaa suunnittelemaan vaikutusarviointia, tunnistamaan ja arvioimaan eri vaikutuslajeja sekä hakemaan tarvittaessa lisätietoa. Ohje pyrkii tukemaan sitä, että eduskunnalle annettavat säädösehdotukset perustuvat mahdollisimman laadukkaisiin vaikutusarviointeihin ja antavat sitä kautta päätöksentekijöille mahdollisimman luotettavan tietopohjan päätösten tueksi.

Lausunnolla olevaan ohjeluonnokseen on lisätty aiempaa kattavampia ohjeita muun muassa arviointiprosessista ja -menetelmistä. Vaikutuslajikohtaista ohjeistusta on myös lisätty uusien vaikutuslajien, kuten esimerkiksi perus- ja ihmisoikeus-, turvallisuus- sekä maaseutuvaikutusten osalta. Lisäksi ohjeeseen on koottu linkkejä keskeisiin eri ministeriöiden ja niiden alaisten tutkimuslaitosten temaattisiin vaikutusarviointiohjeisiin, joista valmistelija voi löytää tarkempaa ohjeistusta ja tietolähteitä eri vaikutuslajeista.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 26.4.2022.

Valmistelijat

Lisätietoja ohjeluonnoksesta antavat tarvittaessa:
kehittämisen neuvos Kaisa Tiusanen, puh. +358 295 150 169, etunimi.sukunimi@gov.fi
erityisasiantuntija Tuomas Lihr, puh. +358 295 150 137, etunimi.sukunimi@gov.fi
erityisasiantuntija Satu Pentikäinen, puh. +358 295 047 360, etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/76082> - Säädösehdotusten vaikutusten arviointi: ohjeet. Oikeusministeriön julkaisu 2007:06.

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM076:00/2020> - Säädösehdotusten vaikutusarvioinnin ohjetyöryhmän Hankeikkuna-sivut

Liitteet:

[Ohjeluonnos 2022-03-02.pdf](#)

Jakelu:

4front Oy
Aalto Economic Institute (AEI)
Aalto-yliopisto
Aalto-yliopisto / professori Otto Toivanen
AKAVA
Allianssi
Amnesty ry
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

Demos Helsinki
Digi- ja väestötietovirasto
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Eduskunnan perustuslakivaliokunta
Eduskunnan suuri valiokunta
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta
Eduskunta
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elintarvikemarkkinavaltuutettu
Elintarviketeollisuusliitto ry
Eläinsuojeluasiamies
Eläinten hyvinvointikeskus EHK
Eläketurvakeskus
Energiateollisuus ry
Energiavirasto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
ETLA – Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
Etnisten suhteiden neuvottelukunta (Etno)
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI)
Filosofian tohtori Harriet Lonka
Finanssivalvonta
Finnwatch ry
Folktinget
Frisky & Anjoy
Gaia Consulting Oy
Geologian tutkimuskeskus
Hanken
Helsingin yliopisto
Helsingin yliopisto / Eläinten hyvinvoinnin tutkimuskeskus
Helsingin yliopisto / Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti /
tutkimusjohtaja Kati Rantala
Helsingin yliopisto / professori Heikki Hiilamo
Helsingin yliopisto / professori Juha Raitio
Helsingin yliopisto / professori Jyrki Tala
Helsingin yliopisto / professori Pertti Ahonen
Helsingin yliopisto / professori Päivi Leino-Sandberg
Helsingin yliopisto / professori Sakari Melander
Helsingin yliopisto / professori Tapio Lappi-Seppälä
Helsingin yliopisto / professori Tuomas Ojanen
Helsingin yliopisto / professori Tuula Linna
Helsingin yliopisto / professori Virve-Maria Toivonen
Helsingin yliopisto / Ruralia-instituutti
Helsingin yliopisto / professori Kaarlo Tuori
HELSUS
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto ry
Ilmatieteenlaitos
Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Suomen yliopisto / professori Anssi Keinänen

Itä-Suomen yliopisto / professori Eeva Nykänen
Itä-Suomen yliopisto / professori Emilia Korkea-aho
Itä-Suomen yliopisto / professori Kaijus Ervasti
Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta
Jyväskylän yliopisto
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy
Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta (KANE)
Kansallisen lapsistrategian sihteeristö
Kehityspoliittinen toimikunta
Kela
Keskuskauppakamari
Kestävän kehityksen toimikunta
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kolttien kyläkokous
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (KRIMO)
Kuluttajaliitto
Kuntaliitto
Kuurojen Liitto ry
Lainsäädännön arviointineuvosto
Lapin yliopisto
Lapin yliopisto / professori Timo Harrikari
Lapin yliopisto / tutkimusprofessori Timo Koivurova
Lapsiasiavaltuutettu
Lastensuojelun Keskusliitto ry
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenteen tutkimuskeskus Verne
Liikunnan ja kansanterveyden edistämisseätiö LIKES sr
Luonnonvarakeskus (LUKE)
Luonto-Liitto ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Maanmittauslaitos
Maaseutupolitiikan neuvosto (MANE)
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry
Metsähallitus
Metsäteollisuus ry
Motiva
Naisasialiitto Unioni
Naisjärjestöjen Keskusliitto
Nuorisotutkimusverkosto
Nuorten Agenda2030-ryhmä
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Olympiakomitea
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulun yliopisto
Pakolaisneuvonta ry
Palkansaajien tutkimuslaitos
Pellervon taloustutkimus (PTT)
Pohjoismaiden neuvosto ja Pohjoismaiden ministerineuvosto
Poliisi

Puolustusministeriö
Rikosseuraamuslaitos
Romaniasiain neuvottelukunta (RONK)
Ruokavirasto
Saamelaiskäräjät
Saaristoasiain neuvottelukunta (SANK)
SámiSoster ry
Seta ry
Sisäministeriö
SOS Lapsikylä
Sosiaali- ja terveysministeriö
Soste ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Suomen ilmastopaneeli
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
Suomen kestävän kehityksen asiantuntijapaneeli
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Suomen luontopaneeli Suomen ympäristökeskus (SYKE)
Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry
Suomen Pankki
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö
Suomen Punainen Risti
Suomen Settlementiliitto
Suomen Yrittäjät ry
Talouspolitiikan arviointineuvosto
Tampereen yliopisto
Tampereen yliopisto / dekaani Juho Saari
Tampereen yliopisto / professori Jukka Viljanen
Tampereen yliopisto / tutkijatohtori Vesa Koskimaa
Tasa-arvovaltuutettu
Teknologian Tutkimuskeskus VTT
Teknologiateollisuus ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Tiedusteluvalvontavaltuutettu
Tietosuojavaltuutettu
Tilastokeskus
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
Traficom
Turun yliopisto
Turun yliopisto / professori Anne Alvesalo-Kuusi
Turun yliopisto / professori Janne Salminen
Turun yliopisto / professori Maija Setälä
Turun yliopisto / professori Mika Kortelainen
Turun yliopisto / professori Veli-Pekka Viljanen
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työterveyslaitos
UKK-instituutti
Ulkoministeriö
Unicef Finland ry
Uudenmaan elinkeino-, liikenne –ja ympäristökeskus (ELY)
Vaasan yliopisto

Vaasan yliopisto / professori Kalle Määttä
Vaasan yliopisto / tutkimusjohtaja Petri Uusikylä
Valtiokonttori
Valtion liikuntaneuvosto
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtioneuvoston kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Valvira
Vammaisfoorumi ry
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta (VANE)
Vanhusasiavaltuutettu
Vanhustyön keskusliitto ry
Verohallinto
Veronmaksajain Keskusliitto ry
Vieraileva vanhempi tutkija Leena Heinämäki
VR
WWF Suomi
Väylävirasto
Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ympäristöministeriö
Ympäristötiedon foorumi
Åbo Akademi
Åbo Akademi / professori Elina Pirjatanniemi
Åbo Akademi / tutkimusjohtaja Lauri Rapeli

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot ohjeen yleisestä osasta: luvut 1–3

Huomiot perus- ja ihmisoikeusvaikutuksista: luku 4.1

Huomiot taloudellisista vaikutuksista: luku 4.2

Huomiot ympäristövaikutuksista: luku 4.3

Huomiot muista ihmisiin kohdistuvista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista: luku 4.4

Muut huomiot

Lihr Tuomas
Oikeusministeriö

Lihr Tuomas
Oikeusministeriö